

Το πρόγραμμα της σημερινής συναυλίας περιλαμβάνει έργα τριών συνθέτων που είτε προετοίμασαν το έδαφος για την εμφάνιση του μινιμαλισμού (Antheil) είτε ανήκουν στο ρεύμα αυτό αμιγώς (Glass) ή στον αποκαλούμενο ιερό μινιμαλισμό (Kancheli). Και οι τρεις έχουν συνεισφέρει στη μουσική κινηματογράφου, ενώ προσεγγίζουν την έννοια της χρονικότητας με ιδιαίτερο τρόπο ο καθένας.

Giya Kancheli: Time... and again (1996)

Το έργο αποτελεί μία σύνθεση κατά παραγγελία για μία συναυλία-αφιέρωμα στον Schubert, τον Απρίλιο του 1997 στο Barbican του Λονδίνου. Το πρόγραμμα θα ήταν ουσιαστικά ένας κύκλος έργων του Schubert που θα εκτελούσαν οι Gidon Kremer και Oleg Maisenberg. Σύμφωνα με τον Per F. Bronan ο συνθέτης αρχικά σκέφτηκε να γεμίσει το έργο με κρυμμένες ή φανερές αναφορές στον Schubert, μία σκέψη που γρήγορα εγκατέλειψε. «Έγινε ξεκάθαρο πως αυτή η ιδέα προκαλούσε μία εσωτερική αντίσταση. Μία μόνο λύση έμενε, να βασιστώ στις προσωπικές μου εμπειρίες και να εργαστώ με αυτές». Ο συνθέτης πλέον βλέπει το έργο ως την αποκορύφωση μιας δημιουργικής περιόδου που ξεκίνησε με το Trauerfarbenes Land. Στην περίοδο αυτή παρατηρείται μία εμμονική ενασχόληση του Kancheli με την απλοποίηση και αποσαφήνιση της αρμονικής του γλώσσας.

Το έργο είναι σημαντικά μεγάλο σε διάρκεια και χαρακτηρίζεται ως ένα πνευματικό ταξίδι με την αλληλεπίδραση διαφόρων μουσικών χαρακτήρων. Η συνήθης έμφαση μιας καθαρής μελωδίας και η απλότητα στην υφή συνεισφέρουν στην αισθητική του Schubert. Η γενική ατμόσφαιρα είναι γαλήνια. Στην παρτιτούρα παρατίθεται χωρίο από την επιστολή του Αγίου Παύλου προς Γαλάτες, μία συζήτηση γύρω από την πίστη στα ιδανικά: «ό,τι γράφω είναι αληθινό, ο Θεός γνωρίζει ότι δεν λέω ψέμματα».

Ο συνθέτης είναι ίσως ο πιο γνωστός της χώρας του, Γεωργίας, σε διεθνές επίπεδο. Η μουσική του ανήκει στο ρεύμα του ιερού μινιμαλισμού, μαζί με το έργο των Arvo Pärt, John Tavener, Henryk Górecki, Alan Hovhaness, Sofia Gubaidulina, Hans Otte, Pēteris Vasks και Vladimír Godár. Το ρεύμα αυτό αντλεί το υλικό του από τη μουσική της Ορθόδοξης Ρωσικής Εκκλησίας, αλλά και αυτή της Ανατολικής Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας. Ο ιερός μινιμαλισμός επικρίθηκε τόσο για την απλότητά του, όσο και την υπερέκθεσή του μέσω του κινηματογράφου. Ο Alfred Schnittke μιλώντας για τις συμφωνίες του Kancheli, σχολιάζει: «σε ένα σχετικά σύντομο χρονικό διάστημα 20-30 λεπτών παρατηρούμε μία ολόκληρη ιστορία. Την ίδια στιγμή γλιστράμε πάνω από τους αιώνες σαν να είμαστε σε αεροσκάφος, χωρίς αίσθηση της ταχύτητας». Τέλος, ο ίδιος ο συνθέτης σχολιάζοντας τα αργά tempi στη μουσική του μιλάει για «την εντύπωση που δίνει η ακινησία του νερού ενώ είναι γνωστό πως κάτι τέτοιο είναι αδύνατο. Αισθανόμαστε πως τίποτα δεν συμβαίνει, τίποτα δεν κινείται αλλά γνωρίζουμε πως αυτό δεν είναι εφικτό. Η μουσική πρέπει να κινείται. Αν ο ακροατής νιώθει ταυτόχρονα την ακινησία και την κίνηση τότε ο συνθέτης έχει πετύχει σε κάποιο βαθμό τον στόχο του».

Philip Glass: Sonata for Violin and Piano (2008)

Ο Αμερικανός Philip Glass κέρδισε τη θέση του στην ιστορία της μουσικής ελαχιστοποιώντας το μουσικό του υλικό με τη χρήση της επανάληψης. Ο ίδιος σχολιάζοντας την απόστασή του από την πολυπλοκότητα του σύγχρονου του μοντερνισμού είπε: «υπήρχε μία γενιά, περίπου δέκα χρόνια πριν από μένα, όπως οι Xenakis, Stockhausen και Boulez που έκαναν τόσο καλά τη δουλειά τους που δεν υπήρχε ανάγκη να

γραφεί άλλο τέτοια μουσική. Δουλεύοντας με τον Ravi (Shankar) είδα πως υπήρχε μία άλλη δυνατότητα οργάνωσης της μουσικής: γύρω από ρυθμικές ιδέες και όχι γύρω από τη δομή. Ο ρυθμός θα μπορούσε να είναι η δομική βάση της μουσικής, όχι απλώς ένα στολίδι». Σπουδάζοντας και αυτός με τη Nadia Boulanger, ήδη από το πρώτο του κουαρτέτο εγχόρδων χρησιμοποίησε μία σειρά σύντομων κυττάρων επαναλαμβανόμενων μοτίβων, ότι πλέον καλείται μινιμαλισμός. Η συμβολή του στη μουσική κινηματογράφου είναι αξιοσημείωτη, η μουσική του για ταινίες όπως: *The Hours*, *Notes on a Scandal*, *The Truman Show*, *Koyaanisqatsi*, μεταξύ άλλων του χάρισαν 15 πρώτα βραβεία και 26 υποψηφιότητες. Το έργο που θα ακουστεί απόψε φέρει το στίγμα του συνθέτη, τους επαναλαμβανόμενους, σχεδόν μηχανικούς, ρυθμούς. Είναι έργο κατά παραγγελία του Martin Murray για τη σύζυγό του, Maria Bachmann. Η Bachmann παρουσίασε μαζί με τον Jon Klibonoff το έργο στις 28 Φεβρουαρίου του 2009. Ο συνθέτης αναφέρει πως άκουγε πολλές ώρες με τον πατέρα του, Benjamin, ιδιοκτήτη δισκοπωλείου στο κέντρο της Βαλτιμόρης, σονάτες για βιολί και πιάνο: Brahms, Faure και το αριστούργημα του Franck. «Αυτές οι αναμνήσεις μου ήρθαν απευθείας όταν κλήθηκα να γράψω το έργο».

George Antheil: Violin Sonata No. 2 for violin with accompaniment of piano and drums (1 player), (1923)

Το «κακό παιδί της μουσικής», όπως αυτοαποκαλείται στην αυτοβιογραφία του ο Αμερικανός με πολωνογερμανικές ρίζες George Antheil, έκανε αίσθηση με τις συνθέσεις του τη δεκαετία του 1920. Κρατώντας αποστάσεις από τη δεύτερη σχολή της Βιέννης, πρότεινε μία πιο μηχανική προσέγγιση στη μουσική με ηθελημένη ασυνέπεια. Ο ίδιος ο Henry Cowell χαρακτηρίζει τον Antheil ως τον πλέον ριζοσπαστικό ανάμεσα στους συνθέτες της Αμερικής. Όντας ταυτόχρονα εφευρέτης και συγγραφέας, έγινε ευρύτατα γνωστός με το παγερό, χωρίς αγάπη όπως ο ίδιος τονίζει, Ballet Mécanique. Εξαιρετικά κοινωνικός, διατηρούσε φιλικές σχέσεις με πρόσωπα όπως οι: Pound, o Cocteau, Joyce, Man Ray, Picasso, Hemingway. Με πολλές προσωπικές ανησυχίες όμως και χωρίς την ικανοποίηση της αναγνώρισης που ήθελε, στρέφεται στη μουσική για τον κινηματογράφο (33 ταινίες), την τηλεόραση, αλλά και τον χορό, συνεργαζόμενος με την Graham και τον Balanchine.

Το έργο που θα παρουσιαστεί σήμερα είναι μία σύνθεση του 1923. Αφιερωμένο στον καλύτερό του φίλο Ezra Pound, όπως γράφεται στην παρτιτούρα, αναδεικνύει κυρίως τον (την) πιανίστα. Ο/η τελευταίος-α καλείται να παίξει μεμβρανόφωνα κρουστά στο τέλος. Η εξωστρεφής σονάτα έχει σαφείς επιρροές από το έργο των Stravinsky, Bartók και Ives. Επαναλαμβανόμενα μοτίβα της μουσικής ragtime, παραπομπές σε άλλα έργα (quotations), πολυτονικότητα και τμήματα όπου το πιάνο επισκιάζει πλήρως το βιολί, είναι κάποια από τα χαρακτηριστικά του έργου.

Δημήτρης Τασούδης,
εκπαιδευτικός, υποψήφιος διδάκτορας Τ.Μ.Ε.Τ

Τις μουσικολογικές αναλύσεις των έργων των συναυλιών του κύκλου «Κυριακάτικα Πρώινά» έχουν επιμεληθεί οι φοιτητές του Τμήματος Μουσικής Επιστήμης και Τέχνης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Μαρία Σπανού βιολί

Γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη. Σπούδασε βιολί με τους Κ.Βάμβα και Σ.Καφαντάρη στο Κρατικό και Δημοτικό Ωδείο αντίστοιχα. Πήρε το δίπλωμά της το 1992 με "Άριστα Παμφηφεί". Συνέχισε τις σπουδές της στην Ανώτατη Μουσική Ακαδημία Βιέννης στο σολιστικό τμήμα, όπου σπούδασε με τους Μ. Schnitzler και Klaus Maetzl. Το 1994 κέρδισε υποτροφία του Μεγάρου Αθηνών για την αποπεράτωση των σπουδών της. Το 1999 πήρε το δίπλωμα Magister με διάκριση. Πρώτα βραβεία στους διαγωνισμούς του Σ.Α.Ω.Θ. και "Ανδρέας Μακρής" το 1988 και 1996 αντίστοιχα. Το 1992 συμμετείχε στη Euro Youth Philharmonic και το 1999 ήταν εξάρχουσα της Junge Osterreichische Philharmonie. Έχει επανειλημμένα εμφανιστεί ως σολίστ με τη Δημοτική Ορχήστρα Θεσσαλονίκης και υπήρξε μέλος πολλών συνόλων μουσικής δωματίου σε μεγάλες διοργανώσεις (Δημήτρια, Συνθήρμεια, Musica Polonica Nova κλπ) στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Έχει διδάξει στο ΠΑΜΑΚ, στο Κρατικό Ωδείο και διδάσκει στο Δημοτικό Ωδείο Θέρμης. Είναι μόνιμο μέλος της Κρατικής Ορχήστρας Θεσσαλονίκης.

Ευτυχία Βενιωτά πιάνο

Γεννήθηκε το 1973 στη Θεσσαλονίκη. Το 1991 πήρε Δίπλωμα πιάνου με "Άριστα Παμφηφεί" και ειδικό βραβείο δεξιοτεχνίας, τάξη Δόμνας Ευνουχίδου. Το 1992 πήρε το Diploma (L.R.S.M) του Associated Board of the Royal Schools of Music της Αγγλίας. Στη Γαλλία συνέχισε στο Conservatoire National de Région Aubervilliers –La Courveuve, τάξη Isabelle Grandet, ολοκληρώνοντας τις σπουδές της με "Premier Prix de piano", καθώς και "Perfectionnement", ενώ για τα επόμενα 2 χρόνια βρισκόταν υπό την καθοδήγηση της Muriel Blaisse στο Conservatoire de Montreuil. Αποφοίτησε με "Άριστα" από το Σολιστικό τμήμα της Hochschule für Musik Köln, τάξη Ulla Graf και από το μεταπτυχιακό κύκλο "Konzert Examen" από τη Robert Schumann Hochschule Düsseldorf, τάξη Roberto Szidon. Μελέτησε επίσης με τους Lev Vlassenko, Duo Ganevi, Μαρτίνο Τριμίμο, Γιάννη Βακαρέλη, Pierre Pontier.

Τιμήθηκε με βραβεία σε διαγωνισμούς στην Ελλάδα. Εμφανίστηκε σε ρεσιτάλ και συναυλίες μουσικής δωματίου στην Ελλάδα καθώς και άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

Από το 1999 ασχολείται με τον σύγχρονο αυτοσχεδιασμό στα πλαίσια του οποίου συμμετέχει στη ζωντανή επένδυση θεατρικών και κινηματογραφικών παραστάσεων (cinéma - concert).

Αποτελεί μέλος του duo 'Hermes Duo' με τον σαξοφονίστα Γεώργιο Λυγερίδη και ιδρυτικό μέλος των συνόλων Pindaemopium: 12 πιανίστες σε 6 πιανα και IDEE FIXE- σύνολο σύγχρονης μουσικής. Διδάσκει στο Δημοτικό Ωδείο Θέρμης και στο Κρατικό Ωδείο Θεσσαλονίκης.

Επιμέλεια εντύπου: Νίκος Κυριακού
Σχεδιασμός: ARTCORE
Εκτύπωση: ThessPrint

www.tssso.gr

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Ακούτε κάθε Τρίτη 18:00-19:00 την εκπομπή Η Κ.Θ.Θ. ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ με τον Θανάση Γαυδής, από τον 9,58 fm και το Γ' Πρόγραμμα

ΚΡΑΤΙΚΗ
ΟΡΧΗΣΤΡΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΑ ΠΡΩΙΝΑ

Δuo βιολί & πιάνο

21 Φεβρουαρίου 2016

Μαρία Σπανού (βιολί)

Ευτυχία Βενιωτά (πιάνο)

Πρόγραμμα:

Giya Kancheli: Time....and again

Philip Glass: Σονάτα για βιολί και πιάνο

George Antheil: Σονάτα για βιολί αρ.2

Ώρα έναρξης: 12:00

Αίθουσα Συναυλιών Κ.Ο.Θ.

«Σόλων Μιχαηλίδης», Λεωφ. Νίκης 73

Είσοδος 8€

Προώληση εισιτηρίων: Εκδοτήριο Κ.Ο.Θ.

στην πλατεία Αριστοτέλους, τηλ. 2310 236990

& από το www.tssso.gr

